

Vzhledem k zásadám shora uvedeným je nesprávným názor dovolatelů, že smlouva sprostředkovatelská vzchází sama sebou již tím okamžikem, kdy koupěchtivý se na základě nabídky sprostředkovatelovy na něho obrátí.

Pokud dovolatel poukazuje k tomu, že znalec potvrdil, že je zvyklostí z oboru realitního sprostředkování, že i v takovém případě kupující platí provisi sprostředkovateli, nevychází ze skutkového zjištění odvolacího soudu, neboť tento hodnotiv znalecký posudek podle § 272 c. ř. s. nepřikládá mu souhlasně s prvním soudem žádné víry a nedospívá k zjištění, že zvyklost taková, jež jako každá jiná skutečnost musí býti podle § 266 c. ř. s. dokázána, panuje. Neprovádí proto dovolatel v tomto směru dovolací důvod § 503, čís. 4 c. ř. s. po zákonu a nelze se jím zabývatí.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 18. prosince 1931, č. j. Rv I 1589/30. Dr. Koutník.

Za zavinění nezdatného zaměstnance ručí zaměstnavatel, tkví-li v nezdatnosti zaměstnancově a dopustil-li se ho tento při obstarávání záležitostí zaměstnavatelových. Majitel pily neručí tedy za škodu, která byla způsobena tím, že jeho hlídač, opustiv pilu a odebrav se do hostince, přenechal tu nabitý revolver, svěřený mu k účelům hlídačským, někomu jinému a tím, že tento, nezacházeje s revolverem opatrně, někoho těžce poranil.

Důvody nejv. soudu: Žalobce opřel žalobní nárok proti žalované firmě jednak o její ručební povinnost podle § 1315 obč. z., jednak o její vlastní zavinění.

Pokud jde o ručení podle § 1315 obč. z. stačí k právnímu posouzení věci nesporný přednes stran, zejména nesporná skutečnost, že se úraz nestal na pile žalované firmy, nýbrž v hostinci R. Za zavinění zaměstnance ručí zaměstnavatel podle § 1315 obč. z. ze dvou předpokladů: Zavinění zaměstnancovo musí míti svůj původ v jeho nezdatnosti a musil se ho zaměstnanec dopustiti při obstarávání záležitostí zaměstnavatelových. § 1315 obč. z. stanoví, že ten, kdo používá nezdatné osoby k obstarávání svých věcí, ručí za škodu, kterou taková osoba v této vlastnosti způsobí třetí osobě. Služba, pro kterou byl A. Z. žalovanou firmou zjednán, záležela v tom, že hlídal pilu žalované firmy. K úrazu nedošlo ani při výkonu ani u příležitosti výkonu jeho hlídačské služby, nýbrž, jak je nesporné, v hostinci, kde Z. půjčil revolver Č. Opustil-li Z. o své újmě závod, k jehož hlídání byl žalovanou firmou zjednán, a odebral-li se do hostince R., pak nekonal vůbec hlídačské služby, k níž byl zjednán. Právní posouzení věci odv. soudem je správné a je

bez významu, ve kterém čase se úraz stal, zdali před anebo po nastoupení služby Z. Z. nekonal v kritické době hlídačské služby, úraz není v žádné příčinné souvislosti s jeho službou jako nočního hlídače na pile, a schází tu proto shora uvedený předpoklad § 1315 obč. z. pro ručení jeho zaměstnavatele. Při tomto právním nazírání na věc netřeba se zabývatí vývody dovolání s hlediska č. 2 a 3 § 503 c. ř. s., z nichž posléz uvedený dovolací důvod není ani proveden po zákonu.

Dovolání není však oprávněno, ani pokud jde o tvrzené vlastní zavinění žalované firmy. Dovolatel v řízení před I. stolicí netvrdil, že žalovaná firma řádně neinstruovala Z. o zacházení se zbraní, zejména též o funkci pojistek, tvrdí-li tak teprve v opravném řízení a spatřuje-li v nedostatečném instruování Z. o zacházení s revolverem zavinění žalované firmy, nelze k těmto novým okolnostem pro zákaz novot v opravném řízení přihlídnouti (§ 482, odst. 2. a § 504 c. ř. s.). Podle žaloby č. 1. 1, 2. spatřoval žalobce vlastní zavinění žalované firmy jednak v tom, že se nepostaral a když již měl býti Z. ozbrojen střelnou zbraní — o moderní bezpečnou zbraň, že mu neměla dávatí zastaralý bubínkový revolver, a jednak v tom, že bylo její povinností postarati se řádně o to, aby Z. nevynášel revolver ze závodu a nenosil ho po hospodách. V posléz uvedeném směru neuvedl však žalobce v řízení před soudem I. stolice konkrétních okolností, jakým způsobem se měla žalovaná strana postarati o to, aby Z. nevynášel revolver ze závodu, a nelze proto rovněž přihlídnouti k novým tvrzením v tomto směru učiněným teprve v opravném řízení. Žalobce si nemůže stěžovati pro nepřipuštění svědků, nabídnutých při ústním jednání dne 11./3. 1930, když ani netvrdil, že žalovaná firma v ě d ě l a, že Z. chodí během výkonu své služby s revolverem po hospodách. Podle nesporného přednesu stran č. 1, 30 v. sloužil Z. u jezdeckého pluku č. 7 od 1./10 1921 do 30./9. 1923 a vykonal vojenská cvičení v r. 1926 a r. 1928. Vzhledem k tomu zjištění, z něhož plyne, že Z. byl obeznámen se zacházením se střelnou zbraní, nebylo povinností žalované firmy, aby revolver sama zajišťovala, to bylo povinností Z. Byl-li revolver v době úrazu nezajištěn, nelze v tom spatřovati zavinění žalované firmy, nýbrž jen zavinění Z., za něž žalovaná firma s hlediska přímého zavinění neodpovídá.

Zbývá tudíž ještě vypořádati se s tvrzeným zaviněním žalované firmy, že se nepostarala o moderní bezpečnou zbraň a dala Z. zastaralý bubínkový revolver, což žalobce rozvedl při ústním jednání dne 11./3. 1930 potud, že tvrdil, že revolver je zastaralý, vadně fungující, že zejména pojistky jsou již vadné, a že kdyby vad těch nebylo, nebylo by možno, aby nastalo nebezpečí a nabídl o tom důkaz znalci z oboru zbrojířství a ohledáním revolveru. Soud I. stolice nepřipustil těchto důkazů a zjistil na základě výpovědi svědka F. Ž., že Z. po přijetí do služby u žalované firmy obdržel od této dobrý, armádní bubínkový revolver se dvěma pojistkami. Odv. soud převzal ve třetím odstavci rozhodovacích důvodů toto

zjištění soudu I. stolice. Dovolací soud je zjištěním tím vázán, a nebylo proto třeba postrádaných důkazů. Nehledíc k tomu žalobce v odvolání, pokud jde o přímé zavinění žalované firmy, ani výslovně nevytkl vadu řízení I. stolice pro nepřipuštění těchto důkazů, žádav doplnění řízení nabídnutých důkazů (bez jejich uvedení), zejména výsledkem žalovaného Č. o tom, že zbraň spustila, jakmile se jí Č. dotkl. V posléz uvedeném směru stačí vzhledem na vývody dovolání poukázati na to, že žalobce sám v žalobě tvrdil, že Č. a Z. neopatrně zacházeli s revolverem, což je zjištěno pravoplatným trestním rozsudkem, jímž je civilní soudce vázán (§ 268 c. ř. s.).

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 18. IX. 1931 čís. RV II. 630/30. Karel Jelínek.

K výkladu zákona z 3. dubna 1925, č. 67 Sb. z. a n. Zaměstnanec pozbývá nárok na dovolenou, neuplatní-li své právo na ni v tom kterém služebním roce.

Zaměstnanec má za podmínek stanovených v § 1 zákona čís. 67/1925 nárok na placenou dovolenou k svému zotavení a za dobu této dovolené přísluší mu náhrada mzdy podle § 9. Žádati zákonitou dovolenou jest zaměstnancovým právem, udělití ji jest pak povinností zaměstnavatelovou. Z toho plyne, že jest zaměstnanci ponecháno na vůli, chce-li se domáhati dovolené, a že zaměstnavatel není povinen, aby mu ji nabízel a vnucoval. Zákon dále předpokládá, že zaměstnanec nastoupí dovolenou na zotavení jemu příslušející v tom kterém služebním roce, což vyplývá zejména z ustanovení § 8, v němž se mluví o roce, v kterém se dovolená uděluje, dále z ustanovení § 10, že zaměstnanec, který dostal výpověď z práce nebo opustil práci z důležitých důvodů před nastoupením dovolené, má nárok jen na poměrnou placenou dovolenou, odpovídající pracovní době v roce pro dovolenou rozhodné, a z ustanovení § 11, že placená dovolená nepřisluší těm, kteří v roce, kdy by na dovolenou jinak měli nárok, před jejím nastoupením byli propuštěni z práce z důležitých důvodů. Z toho jest usuzovati, že zaměstnanec pozbývá nároku na dovolenou k zotavení, neuplatní-li právo na ni v tom kterém služebním roce, a takto jest rozuměti i ustanovení § 11, že placená dovolená nepřisluší těm, kteří ji bez důvodu nenastoupili. Podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu zmíněného zákona (tisk 5112 poslanecké sněmovny z r. 1925) jest jeho účelem, aby úpravou placených dovolených se zvýšila tělesná i mravní zdatnost dělnictva a tím i chuť ku práci a produktivnost našeho národního hospodářství, kteréhožto účelu má býti dosaženo delší nepřetržitou dovolenou. S tímto účelem by se nesrovnávalo, kdyby se zaměstnanec nehlásil o dovolenou třebaš po více let jen proto, aby se mu dostalo místo ní peněžité náhrady po vystoupení ze služby. Že